

**HOLLAND
FESTIVAL 2018**

**Tanztheater Wuppertal
Pina Bausch**

NEUES STÜCK I

Seit sie – Ein Stück von Dimitris Papaioannou

INFO

WO 20, DO 21, VR 22 JUNI 2018

WED 20, THU 21, FRI 22 JUNE 2018

aanvang starting time

20:30

8:30 pm

locatie venue

Stadsschouwburg Amsterdam, Grote Zaal

duur running time

1 uur 20 minuten, geen pauze

1 hour 20 minutes, no interval

inleiding introduction

door by Jacq. Algra, danswetenschapper/journalist

19:45

7.45 pm

CREDITS

concept, regie conceived and directed by

Dimitris Papaioannou

toneelbeeld set design

Tina Tzoka

kostuums costume

Thanos Papastergiou

licht light

Fernando Jacon, Stephanos Droussiotis

geluid sound

Thanasis Deligiannis

muziekarrangement music arrangement

Thanasis Deligiannis, Stephanos Droussiotis

artistiek advies artistic consultancy

Tina Papanikolaou, Stephanos Droussiotis

repetitieleiding rehearsal direction

Barbara Kaufmann

beeldhouwer sculpturer

Nectarios Dionysatos

medewerking kostuums collaboration costume

Rike Zöllner

artistieke fotografie artistic photography

Julian Mommert

muziek music

Christos Constantinou, Richard Wagner, Charles Ives, Johann Sebastian Bach, Aram Khachaturian, Gustav Mahler, Giya Kantscheli, Marika Papagkika, Wayne King, Leo Raptis, Manos Achalinotopoulos, Sergei Prokofiev, Giuseppe Verdi, Tom Waits

dans dance

Ruth Amarante, Michael Carter, Silvia Farias Heredia, Ditta Miranda Jasjfi, Scott Jennings, Milan Kampfer, Blanca Noguerol Ramírez, Breanna O'Mara, Franko Schmidt, Azusa Seyama, Ekaterina Shushakova, Julie Anne Stanzak, Oleg Stepanov, Julian Stierle, Michael Strecker, Tsai-Wei Tien, Ophelia Young

intendant, artistiek directeur intendant, artistic director

Adolphe Binder

productie production

Tanztheater Wuppertal Pina Bausch

coproductie coproduction

Théâtre de la Ville / La Villette, Sadler's Wells, Onassis Cultural Centre-Athens, Holland Festival

met steun van supported by

Kunststiftung NRW

wereldpremière world premiere

Wuppertal, 12 mei 2018

hoofdbegunstiger

FONDS 21

productiepartner

coproductie

mede mogelijk gemaakt door

met steun van

TOELICHTING

Voor het eerst in vijftien jaar presenteert Tanztheater Wuppertal, onder leiding van de nieuwe intendant en artistiek leider Adolphe Binder, nieuw avondvullend werk van iemand anders dan Pina Bausch. Aan de Griekse Dimitris Papaioannou de eer om deze nieuwe periode bij Tanztheater Wuppertal in te luiden. *Neues Stück I Seit sie – Ein Stück von Dimitris Papaioannou* ging op 12 mei 2018 in wereldpremière in Opernhaus Wuppertal, de thuisbasis van de groep. De eerste stop van de internationale tournee is het Holland Festival.

Na de dood van Bausch in 2009 is Tanztheater Wuppertal haar werk over de hele wereld blijven spelen, met ongekend veel succes. Bausch' inmiddels legendarische stukken als *Café Müller*, *Das Frühlingsopfer* en *Ahnen* behoorden tot hun eigen nieuwe genre: danstheater. In 2016 was op het Holland Festival nog *Nelken* (1982) te zien.

Het idee om na Bausch nieuw werk te blijven creëren ontstond al vroeg, maar het bleek in eerste instantie lastig om de juiste opvolgers te vinden voor de uitzonderlijke Bausch. Toch bleef het idee voortleven. In 2015 presenteerde de groep nieuw (kort) werk van drie choreografen. Kort daarna werd Adolphe Binder aangesteld, die in mei 2017 de leiding van de groep overnam van Lutz Förster. Destijds zei Binder over de groep: 'Bausch' benadering draait om een zoektocht, het doorbreken van obstakels, een honger naar kennis over wat mensen beweegt. Voor ons is dit zowel inspiratie als drijfveer, het moedigt ons aan om nieuwe wegen in te slaan en met nieuwe ogen naar de wereld te kijken. De traditie van het gezelschap staat voor onwrikbare nieuwsgierigheid en moed, onvermoeibaar vragen stellen en meer vrijheid opeisen.'

Binder zocht en vond de twee kunstenaars die dit jaar debutteren bij Tanztheater Wuppertal. Naast Papaioannou is dat ook de Noorse choreograaf Alan Lucien Øyen, van wie op 2 juni 2018 *Neues Stück II* in wereldpremière ging. In *The New York Times* legt Binder uit hoe ze te werk ging. 'Ik was op zoek naar mensen die geen choreografen zijn in de klassieke zin van het woord; ze moeten willen onderzoeken wat danstheater in de 21e eeuw kan zijn,' zei ze. 'Mensen die niet gebonden zijn aan één genre, maar die ook andere genres omhelzen, zoals beeldende kunst, film, theater en filosofie.'

Papaioannou (1964) past precies in dat plaatje. Hij noemt zichzelf geen choreograaf, maar een 'schilder op toneel'. Zijn werk is grootschalig, duister en beeldend, met een centrale rol voor het menselijk lichaam en vol verwijzingen naar de klassieke schilderkunst. Hij combineert de precisie van een regisseur als Robert Wilson met het absurdisme van Pina Bausch. Papaioannou werd in 2004 bekend als de regisseur van de openings- en sluitingsceremonie van de Olympische Spelen in Athene. Met *Primal Matter* (2012) en *Still Life* (2014) sloeg hij een nieuwe weg in, waarin hij eenvoud en beeldend bewegingstheater combineerde met een uitgesproken existentialistische thematiek. In 2017 was *The Great Tamer* van hem te zien op het Holland Festival. Met Papaioannou en Øyen is de tijd voor verandering gekomen voor Tanztheater Wuppertal.

OVER DE ARTIESTEN

Dimitris Papaioannou (1964, Athene) brak door als schilder en striptekenaar, voordat zijn aandacht verschoof naar de podiumkunsten en hij zich ontwikkelde als regisseur, choreograaf, uitvoerend kunstenaar en ontwerper van decors, kostuums, make-up en verlichting. Hij was een pupil van de iconische Griekse schilder Yannis Tsarouchis, voordat hij ging studeren aan de Athene School of Fine Arts. Hij richtte in 1986 Edafos Dance Theatre op, waar hij zijn eerste theaterproducties maakte, waarin fysiek theater, experimentele dans en performancekunst samenkwamen. Het undergroundgezelschap verlegde grenzen en kreeg een groeiend aantal toegewijde fans. Met het iconische werk *Medea* (1993) brak het gezelschap door in grote theaters. Edafos bestond 17 jaar, tot 2002, en zette een onuitwisbare stempel op de kunstscène in Griekenland. Papaioannou werd in 2004 bekend als de regisseur van de openings- en sluitingsceremonie van de Olympische Spelen in Athene in 2004. In 2006 maakte hij de productie *2*, waarmee hij begon aan een reeks avant-gardewerken. In 2012 maakte hij *Primal Matter* voor het Athens Festival. Met *Still Life* (2014), toerde hij door Europa, Zuid-Amerika, Azië en Australië. In 2015 creëerde hij de openingsceremonie voor de Baku 2015 First European Games. De 25 producties van Papaioannou variëren van massale spektakels met duizenden artiesten tot intieme stukken en waren te zien op een groot aantal verschillende locaties, van zijn gekraakte underground theater in Athene, tot het oude theater in Epidaurus, en van Olympische stadions tot Théâtre de la Ville in Parijs en Teatro Olimpico in Vicenza. In 2017 maakte hij *The Great Tamer*, zijn eerste internationale werk in samenwerking met tien coproducenten, waaronder Festival d'Avignon. *The Great Tamer* was vorig jaar te zien op het Holland Festival.

Al vierenveertig theaterseizoenen lang produceert **Tanztheater Wuppertal Pina Bausch** danstheater dat op een feilloze manier de harde realiteit onder ogen brengt en tegelijkertijd de toeschouwer de moed geeft om eigen diepe verlangens en dromen trouw te blijven. Vanaf 1973 tot aan haar dood in 2009 gaf choreograaf en danseres Pina Bausch (1940-2009) met haar gezelschap gestalte aan een compromisloze visie op dans. Al bij leven had Bausch een legendarische status. Als radicale dansvernieuwer schoof ze klassieke vormen steeds meer opzij. In de loop der jaren slaagde Bausch erin om een groep performers aan zich te binden. Haar hechte ensemble werd geportretteerd in Wim Wenders' documentaire *Pina* (2011). Sinds het seizoen 2017/18 is Adolphe Binder intendant en artistiek directeur van het Tanztheater Wuppertal Pina Bausch. Dit seizoen worden sleutelwerken uit verschillende periodes van Bausch' carrière gecombineerd met twee nieuwe, avondvullende producties (*Neues Stück I* en *II*), gecreëerd voor het gezelschap door respectievelijk Dimitris Papaioannou en Alan Lucien Øyen. Tanztheater Wuppertal Pina Bausch bestaat nu uit drie generaties dansers afkomstig uit negentien landen, die allemaal met passie Bausch' visie uitdragen. Tanztheater Wuppertal stond al vijftien keer eerder in het Holland Festival, het meest recent met het iconische *Nelken* in 2016. Met de voorstelling *Neues Stück I Seit sie – Ein Stück von Dimitris Papaioannou* is Tanztheater Wuppertal voor het eerst zonder Bausch met een geheel nieuwe creatie in Nederland te zien.

NOTES

For the first time in forty-five years, Tanztheater Wuppertal, under the leadership of its new manager and artistic director Adolphe Binder, is presenting new full-length work by someone other than Pina Bausch. The Greek Dimitris Papaioannou has the honour of ushering in this new period at Tanztheater Wuppertal. *Neues Stück I Seit sie – Ein Stück von Dimitris Papaioannou* had its world premiere on 12 May 2018 in Opernhaus Wuppertal, the company's home base. The first stop on its international tour is the Holland Festival.

After Bausch's death in 2009, Tanztheater Wuppertal continued performing its work around the world, with unprecedented success. Bausch's now legendary pieces such as *Café Müller*, *Das Frühlingsopfer* and *Ahnen* were part of their own new genre: dance theatre. *Nelken* (1982) was performed at the Holland Festival in 2016.

The idea of creating new work after Bausch arose early on, but it proved difficult at first to find the right successors to the inimitable Bausch. Yet the idea did not go away. In 2015 the company presented new – short – work by three choreographers. Adolphe Binder was appointed shortly afterwards and took over from Lutz Förster in May 2017. At the time Binder said about the company: 'Bausch's approach revolves around a quest, breaking through boundaries, a hunger to know what moves people. This is what inspires us but also drives us to forge new paths and look at the world through new eyes. The company's tradition is one of unshakeable curiosity and courage, never tiring of asking questions and demanding more freedom.'

Binder looked for and found the two artists who are making their debut at Tanztheater Wuppertal this year. They are Papaioannou and the Norwegian choreographer Alan Lucien Øyen, whose premiere *Neues Stück II* took place on 2 June 2018. Binder explained in *The New York Times* how she went about it. 'I was looking for people who are not in the classical sense choreographers, but who can explore what dance theatre means in the 21st century,' she said. 'People who are not bound to one genre, but who embrace other genres like painting, filmmaking, theatre, philosophy.'

Papaioannou (1964) fits the bill precisely. He does not call himself a choreographer, but a 'painter on stage'. His work is large-scale, dark, and visual, gives the human body a central role and is full of allusions to classical painting. He combines the precision of a director like Robert Wilson with Pina Bausch's absurdism. Papaioannou became widely known in 2004 as the creator of the opening and closing ceremonies of the Olympic Games at Athens. With *Primal Matter* (2012) and *Still Life* (2014) he took a new course, combining simplicity and visual theatre of movement with explicit existential subject matter. *The Great Tamer* was presented by the Holland Festival last year. With Papaioannou and Øyen, the time for change has finally come for Tanztheater Wuppertal.

ABOUT THE ARTISTS

Born in Athens in 1964, **Dimitris Papaioannou** gained early recognition as a painter and comics artist, before his focus shifted to the performing arts, as director, choreographer, performer, and designer of sets, costumes, make up, and lighting. He was a student of the iconic Greek painter Yannis Tsarouchis before studying at the Athens School of Fine Arts. He formed Edafos Dance Theatre in 1986, as an initial vehicle for his original stage productions, hybrids of physical theatre, experimental dance, and performance art. Originating in the underground scene, the company challenged perceptions and gained an expanding number of dedicated followers. *Medea* (1993) marked the company's transition to big theatres and is considered its iconic work. The Edafos company spanned 17 years, to 2002, and set its indelible stamp on the arts scene in Greece. Papaioannou became widely known in 2004, as the creator of the Opening and Closing Ceremonies of the Athens 2004 Olympic Games. Restarting in 2006, with his production *2*, he found himself in the position of creating avant-garde works in major theatres in Athens. In 2012, he created *Primal Matter* for the Athens Festival, with him back on stage after a ten-year absence. *Still Life* (2014) toured extensively in Europe, South America, Asia, and Australia. In 2015, he created the Opening Ceremony for the Baku 2015 First European Games. Papaioannou's 25 productions range from mass spectacles with thousands of performers, to intimate pieces, and have appeared in a wide variety of venues, from his famous underground squat theater in Athens, to the ancient theatre in Epidaurus, and from Olympic stadiums to Théâtre de la Ville in Paris, and Teatro Olimpico in Vicenza. In 2017, he created *The Great Tamer*, his first international co-commissioned work with ten co-producers, including the Festival d'Avignon. *The Great Tamer* appeared on the Holland Festival last year.

For 44 theatre seasons now, **Tanztheater Wuppertal Pina Bausch** performs dance productions that take an unflinching look at reality, while also giving the audience the courage to stay true to their deepest desires and dreams. From 1973 until her death in 2009 choreographer and dancer Pina Bausch (1940-2009) shaped an uncompromising dance vision together with her company. A living legend, Bausch was a radical innovator who increasingly pushed aside conventional forms of dance to make room for pure, natural movement. Over the years, Bausch managed to forge a tight-knit group of performers committed to her work, which has been beautifully portrayed in Wim Wenders' documentary *Pina* (2011). Since the 2017/18 season Adolphe Binder is intendant and artistic director of the Tanztheater Wuppertal Pina Bausch. This season it is combining key works from different periods of Bausch's career with two entirely new productions (*New Piece I and II*), created by Dimitris Papaioannou and Alan Lucien Øyen respectively. Tanztheater Wuppertal Pina Bausch now encompasses three generations of dancers from nineteen countries, all of whom express Pina Bausch's vision with passion. The Tanztheater Wuppertal Pina Bausch has previously been present in the Holland Festival with fifteen works, most recently with *Nelken* (2016). *Neues Stück I Seit sie – Ein Stück von Dimitris Papaioannou* is the first time the company performs a full evening new work.